УДК 376:159.955:373.2
Ротар О.С.[1], Зайцева О.Л.[2]
[1] студ. гр. УФКСз-315м НУ «Запорізька політехніка»
[2] старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

О.С. Ротар, О.Л. Зайцева

Оволодіння логічними формами мислення в дошкільному віці сприяє розвитку розумових здібностей і необхідне для успішного переходу дітей до шкільного навчання.

Логічне мислення – це вміння оперувати абстрактними поняттями, це кероване мислення, мислення шляхом міркувань, суворої відповідності законам логіки, бездоганна побудова причинно-наслідкових зв'язків. Зокрема, уміння проводити такі найпростіші логічні операції, як визначення понять, порівняння, узагальнення, класифікація, судження, умовивід, доказ.

Розвитком логічного мислення молодшого школяра займалися такі вчені, як Я. Коменський, Л. Виготський, В. Сухомлинський, К. Ушинський, П. Гальперін, В. Давидов, Д. Ельконін, А. Люблінська, А. Матюшкін, Л. Огерчук та ін. Також аспекти розвитку логічного мислення в освітньому процесі школярів знайшли відображення в працях Ю. Бабанського, І. Барташнікової, В. Бєспалько, П. Гальперіна, В. Давидова, Є. Кабанова-Меллер, В. Паламарчук.

Проблема формування логічних умінь розглядається в працях багатьох вчених-педагогів таких як: Ю. Бабанський, В. Давидов, В. Кулько, А. Усова, М. Махмутов, І. Лернер, Н. Тализіна, Н. Фетісова, А. Столяр, І. Нікольська та ін. Дошкільний вік – це сензитивний період для формування особистості дитини, набуття нею першого соціального досвіду, розвитку емоцій, почуттів. В цей вік вона оволодіває загальними знаннями, уміннями, в набутті психічних якостей, необхідних для життя (оволодіння мовою, сприймання, уява, мислення, орієнтація в просторі й часі). Всі новоутворення дошкільного віку є не сумою знань, а певним рівнем пізнавальної активності, самостійності та творчості.

Дитині необхідно вміти спостерігати, слухати, запам'ятовувати, домагатися вирішення поставленої вихователем задачі. І ще треба послідовно опановувати системою понять, а для цього потрібен розвиток абстрактного, логічного мислення. Найбільші труднощі переживають не ті діти, які мають до кінця дошкільного віку недостатній обсяг знань і навичок, а ті, які виявляють інтелектуальну пасивність, у яких відсутнє бажання і звичка думати, вирішувати задачі. А це закладається у ранньому та дошкільному дитинстві. У старшому дошкільному віці в дітей тільки починають з'являтися елементи логічного мислення, характерного для школярів і дорослих.

Логічне мислення передбачає перехід від одного певного уявлення до іншого. На відміну від інтуїтивного мислення, в якому цей перехід характеризується швидкістю протікання, відсутністю чітко виражених етапів,

мінімальної усвідомленістю, в логічному мисленні це все відбувається за допомогою логічних конструкцій і готових понять [3].

На відміну від загального мислення, таке включає пошук і відкриття нового, глибокий аналіз і синтез зв'язків між явищами [1], логічне мислення є специфічною складовою когнітивного розвитку, що сприяє структурованій обробці інформації, яка забезпечує здатність дитини до порівняння, класифікації, аналізу й узагальнення.

У процесі корекційних занять доцільне використання логіко-математичних ігор. Планується розв'язання таких завдань:

- навчати дітей основним логічним операціям: аналізу, синтезу, порівнянню, заперечення, класифікації, систематизації, обмеження, узагальнення, умовиводів;
- вчити дітей орієнтуватися в просторі;
- розвивати у дітей вищі психічні функції, уміння міркувати, доводити;
- виховувати прагнення до подолання труднощів, упевненість в собі, бажання прийти на допомогу однолітку;
- розвивати в дітей віком інтерес до вирішення пізнавальних, творчих завдань, до різноманітної інтелектуальної діяльності [2].

Основною метою реалізації даної методики є формування мислення дітей старшого дошкільного віку, сприяти розвитку пізнавальної активності, прагнення до самостійного пізнання та роздумів, розвитку розумових здібностей через логіко-математичні ігри.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баглаєва Н. І. Логіко-математичний розвиток дошкільників. Дошкільне виховання. 2016. № 5. С. 7–9.

2. Ільченко Л. В. Логіко-математичні ігри як засіб формування мислення старших дошкільників: навч.-метод. посіб. Скрига: Джерело, 2016. 70 с.

3. Любченко І. І. Педагогічні умови розвитку логічного мислення у старших дошкільників: [монографія]. Умань: Сочінський М. М. [вид.], 2019. 283 с.